

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 19/2023 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen aikuiskoulutustuen säilyttämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Seppo Eskelisen /sd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 19/2023 vp:

Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä, jotta aikuiskoulutustuki ja tätä kautta yhtäläinen mahdollisuus pitää yllä ja kehittää omaa osaamistaan ja työmarkkinavalmiuttaan tasaveroisesti säilytetään jatkossakin?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Hallituksen tavoitteena on parantaa suomalaisten elintasoa, kääntää Suomen talous kestäväan kasvun ja kääntää hyvinvointia uhkaava velkaantumiskehitys. Hallitus parantaa suomalaisten mahdollisuuksia rakentaa tulevaisuuttaan kouluttautumalla, työtä tekemällä ja yrittämällä. Tavoitteiden saavuttamiseksi hallitus toteuttaa kunnianhimoisia kasvua vauhdittavia uudistuksia sekä tekee välttämättömiä toimia julkisen talouden tasapainottamiseksi. Talouskasvua vauhditetaan monin eri keinoin – muun muassa nostamalla osaamistasoa. Hallitusohjelman mukaisesti Suomen menestys ja kansainvälinen kilpailukyky perustuvat korkeaan osaamiseen.

Hallitusohjelma sisältää useita koulutukseen ja oppiseen liittyviä toimenpiteitä varhaiskasvatuksesta korkeakouluopintoihin saakka. Aikuisten tutkintokoulutusta suunnataan erityisesti koulutustasoa nostavaan tai työmarkkina-asemaa parantavaan koulutukseen. Erityisesti on kiinnitetty huomioita sosiaali- ja terveystalouden, varhaiskasvatuksen sekä opetusalan osaajapulaan. Tästä syystä hallitus lisää jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon alalla sekä kasvatusaloille.

Aikuiskoulutustuki on palkansaajien ja yrittäjien ammattitaidon kehittämistä ja ylläpitoa koskevan koulutuksen ajalta myönnettävä etuus. Tuen määrä riippuu opintoja edeltävän ajan sekä opintovapaan ajan ansiotuloista. Hallitusohjelman kirjauksen mukaisesti on sovittu, että aikuiskoulutustuki lakkautetaan 1.8.2024 lukien. Tämän, niin kuin muidenkin hallitusohjelmassa sovittujen toimenpiteiden, yksityiskohdat tarkentuvat lainvalmistelun myötä.

Aikuiskoulutustuen heikko kohdentuminen sekä tehottomuus työllisyyttä edistävänä toimenä on tiedostettu jo edellisen hallituksen aikana. Valtiovarainministeriö esitti budjettiriihessä elokuussa

2020 joukon työllisyyttä lisääviä toimia, joista yksi oli aikuiskoulutustuen uudistaminen muuttamalla se lainapainotteiseksi tai viime kädessä tuen lakkauttaminen. Ongelma oli tuolloin, ja on edelleen se, että aikuiskoulutustuen vaikutus etuutta hyödyntävien ansiotasoon ja työllisyyteen on mm. ETLA:n vuonna 2018 julkaiseman tutkimuksen mukaan hyvin vähäinen. Aikuiskoulutustukea hyödyntävät useimmiten jo valmiiksi koulutetut henkilöt eikä aikuiskoulutustuella opiskelu ole em. tutkimuksen valossa sanottavasti parantanut etuudensaajien ansiotasoa tai työmarkkina-arvoa. Valtiovarainministeriö on arvioinut aikuiskoulutustuen lakkauttamisen positiiviseksi työllisyysvaikutukseksi 8000, minkä julkista taloutta vahvistava vaikutus olisi 44 miljoonaa euroa.

Hallituksen tavoitteena on löytää työllisyyttä tehokkaasti edistäviä tapoja jatkuvan oppimisen ja jatkokouluttautumisen edistämiseksi työurien aikana. Tämä edellyttää keskustelua sidosryhmien kanssa sekä poikkihallinnollista valmistelua sosiaali- ja terveysministeriön, opetus- ja kulttuuriministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön toimesta.

Helsingissä 14.7.2023

Työministeri Arto Satonen

VN/20591/2023-STM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: